

ฉบับที่ 74/2563

เรื่อง ธปท. ออกแนวปฏิบัติสำคัญเรื่องการชำระหนี้เพื่อลดหนี้เสียและลดภาระหนี้ของประชาชน

นางธัญญนิตย์ นิยมการ ผู้ช่วยผู้ว่าการ สายกำกับสถาบันการเงิน 2 ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เปิดเผยว่า ธปท. ได้ออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์เรื่องการคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้และการตัดชำระหนี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยลดภาระหนี้ สร้างความเป็นธรรมในการให้บริการทางการเงินแก่ประชาชน และลดการเกิดหนี้ด้อยคุณภาพในระบบการเงิน ซึ่งเกณฑ์ดังกล่าวจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติที่สำคัญในระบบการเงินของไทยใน 3 เรื่อง คือ

1. การคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้บนฐานของ “เงินต้นที่ผิดนัดจริง” เท่านั้น ไม่ให้รวมส่วนของเงินต้นของค้างงวดในอนาคตที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระ ต่างจากแนวปฏิบัติเดิมที่หากผิดนัดชำระหนี้เพียงงวดเดียว ผู้ให้บริการทางการเงินสามารถคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้จากฐานเงินต้นคงค้างทั้งหมด ส่งผลให้มูลค่าดอกเบี้ยผิดนัดสูงมาก ซึ่งเกณฑ์ใหม่นี้จะทำให้การคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้สอดคล้องกับข้อเท็จจริง และเกิดความเป็นธรรมกับประชาชนมากขึ้น

2. การกำหนดอัตราดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ที่ “อัตราดอกเบี้ยตามสัญญาบวกไม่เกิน 3%” เช่น ถ้าอัตราดอกเบี้ยตามสัญญาคือ 8% ผู้ให้บริการทางการเงินจะกำหนดอัตราดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ได้ไม่เกิน 11% โดยต้องคำนึงถึงประวัติการชำระหนี้ที่ผ่านมาด้วย ซึ่งต่างจากเดิมที่ผู้ให้บริการทางการเงินสามารถกำหนดอัตราดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ได้เอง เช่น กำหนดตามอัตราดอกเบี้ยสูงสุดในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ 15% หรือบางกรณีสูงถึง 18% หรือ 22% ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้า (affordability risk) ได้ ดังนั้น การปรับ

เกณฑ์ในครั้งนี้ จะช่วยให้ลูกหนี้พยายามจ่ายชำระหนี้ ลดโอกาสการผิดนัดชำระหนี้ และยังช่วยให้ระบบการเงินมีความสมดุลมากขึ้น การฟ้องร้องดำเนินคดีจะลดลง

เดิม อัตราดอกเบี้ยตามสัญญา 8%
อัตราดอกเบี้ยผิดนัด 15%

- ผู้ให้บริการสามารถกำหนดอัตราดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ได้เอง
- ส่วนใหญ่ใช้ 15% ซึ่งเป็นอัตราดอกเบี้ยสูงสุดตาม พ.ว.พ.* หรือบางแห่งสูงถึง 18%, 22%

"เชื่อว่าความคิดอัตราดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ในอัตราที่สูง จะสร้างวินัยและช่วยให้ลูกหนี้ไม่ผิดนัดชำระหนี้"

*พ.ว.พ. - ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ใหม่ อัตราดอกเบี้ยตามสัญญา 8%
อัตราดอกเบี้ยผิดนัด 9%

- ผู้ให้บริการสามารถคิดอัตราดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ที่อัตราดอกเบี้ยตามสัญญาบวกได้ไม่เกิน 1-3% หรือรวมแล้วไม่เกิน 11%
- ส่วนเพิ่มไม่เกิน 3% ขึ้นกับอัตราดอกเบี้ยตามสัญญา และประวัติการชำระหนี้

"การคิดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ที่สูงเกินสมควร ทำให้ลูกหนี้ที่ไม่ตั้งใจจะผิดนัดชำระหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ อัตราดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ จึงควรคำนึงถึงความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ด้วย"

3. การกำหนดลำดับการตัดชำระหนี้โดยให้ “ตัดค่างวดที่ค้างชำระนานที่สุดเป็นลำดับแรก” เพื่อให้ลูกหนี้ทราบลำดับการตัดชำระหนี้ที่ชัดเจน โดยเมื่อลูกหนี้ชำระหนี้ เงินที่จ่ายเข้ามาจะถูกนำไปจ่ายค่าธรรมเนียม ดอกเบี้ย และเงินต้นของงวดหนี้ที่ค้างชำระนานที่สุดก่อน ต่างจากแนวทางเดิมที่เงินที่จ่ายเข้ามาจะถูกนำไปตัดค่าธรรมเนียมทั้งหมดตามด้วยดอกเบี้ยทั้งหมด ก่อนนำเงินส่วนที่เหลือมาตัดเงินต้น ซึ่งการปรับเกณฑ์ใหม่นี้จะช่วยเพิ่มโอกาสให้เงินงวดที่ลูกหนี้ผ่อนในแต่ละเดือนสามารถตัดถึงเงินต้นได้มากขึ้น ช่วยลดการเกิดหนี้ด้อยคุณภาพหรือ NPL รวมทั้งช่วยให้ลูกหนี้มีกำลังใจในการจ่ายชำระหนี้ต่อเนื่อง และยังช่วยให้ประวัติการผ่อนชำระหนี้ของลูกหนี้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงมากขึ้น

3. ลำดับการตัดชำระหนี้แบบแวนอน โดยตัดงวดที่ค้างชำระนานที่สุดก่อน

ตัวอย่าง ถ้าลูกหนี้ค้างชำระ: 3 งวด มียอดค้างชำระ: 30,900 บาท แล้วนำเงินมาชำระ: 10,300 บาท

เดิม **ตัดชำระแบบแวนดิ่ง**

ตัดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ที่ค้างทั้งหมด ตัดดอกเบี้ยที่ค้างทั้งหมด แล้วค่อยตัดเงินต้น

หน่วย : บาท	ดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้	ดอกเบี้ย	เงินต้น
งวดที่ 1	300	4,000	6,000
งวดที่ 2	300	4,000	6,000
งวดที่ 3	300	1,400	6,000
		2,600	ยังมีผิดชำระ:

ใหม่ **ตัดชำระแบบแวนอน**

ตัดดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ ดอกเบี้ย และเงินต้นของยอดค้างที่เก่าที่สุดก่อน แล้วค่อยตัดยอดค้างใหม่

หน่วย : บาท	ดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้	ดอกเบี้ย	เงินต้น
งวดที่ 1	300	4,000	6,000
งวดที่ 2	300	4,000	6,000
งวดที่ 3	300	4,000	6,000

สรุป หากลูกหนี้นำเงินมาชำระ: 10,300 บาท

การตัดชำระแบบเดิม (แบบดิ่ง) จะตัดค่าธรรมเนียม (900 บาท) และดอกเบี้ยเท่านั้น (9,400 บาท) **โดยไม่ตัดเงินต้นเลย**

การตัดชำระแบบใหม่ (แบบแวนอน) จะตัดค่าธรรมเนียม (300 บาท) ดอกเบี้ย (4,000 บาท) และเงินต้น (6,000 บาท) ของงวดที่ 1 ได้ทั้งหมด

ประกาศการกำหนดเกณฑ์การคิดดอกเบี้ยผิมนัดชำระหนี้จะเริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2564 ยกเว้นเรื่องลำดับการตัดชำระหนี้ที่จะเริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2564 เป็นต้นไป เนื่องจากผู้ให้บริการทางการเงินต้องใช้เวลาในการปรับปรุงระบบงานที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม สำหรับการใช้จ่ายของวงที่ผิมนัดชำระหนี้จริงมาคำนวณ ธพท. ได้มีหนังสือเวียนไปก่อนหน้านี้ นับตั้งแต่ 1 พฤษภาคม 2563 ผู้ให้บริการทางการเงินได้ปรับมาใช้เกณฑ์ใหม่ในการคำนวณแล้ว ซึ่งประชาชนและธุรกิจ SMEs จะได้รับสิทธิตามที่ประกาศฉบับนี้กำหนดเป็นการทั่วไปโดยไม่ต้องติดต่อสาขาของผู้ให้บริการทางการเงินเพื่อแก้ไขสัญญาแต่อย่างใด

สำหรับการผิมนัดชำระหนี้ที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ 1 เมษายน 2564 ผู้ให้บริการทางการเงินสามารถนำหลักการตามประกาศฉบับใหม่มาใช้พิจารณา ยกเว้นหรือผ่อนปรนดอกเบี้ยผิมนัดชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ตามสมควร โดยเฉพาะในปัจจุบันที่ลูกหนี้จำนวนมากกำลังเดือดร้อนจากวิกฤตโควิด 19 หากประชาชนมีข้อสงสัยหรือไม่ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม สามารถสอบถามหรือร้องเรียนได้ที่ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน (ศคง.) โทร. 1213

“ ถ้าจะให้สรุปว่าคนไทยได้อะไรจากประกาศฉบับนี้? ประกาศฉบับนี้จะนำไปสู่เปลี่ยนแปลงใหญ่ในแนวปฏิบัติเรื่องการชำระหนี้ ซึ่งจะช่วยลดโอกาสการเกิดหนี้เสียของระบบการเงินโดยรวม และช่วยให้ลูกหนี้ที่ไม่ตั้งใจจะผิมนัดชำระหนี้ให้สามารถจ่ายชำระหนี้ได้ เนื่องจากดอกเบี้ยผิมนัดชำระหนี้จะไม่สูงเกินสมควร จนทำให้จ่ายหนี้ไม่ได้ รวมทั้งจะสร้างแรงจูงใจในระบบการเงินให้สมดุลมากขึ้น และจะช่วยลดจำนวนการฟ้องร้องดำเนินคดี นอกจากนี้ การปรับปรุงการคิดดอกเบี้ยผิมนัดชำระหนี้ให้คำนวณจากฐานของวงที่ผิมนัดจริง ก็จะช่วยทำให้เกิดความเป็นธรรมมากขึ้น ซึ่งก็จะมีผลทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อระบบการเงินของไทยในภาพรวมด้วย” นางธัญญนิตย์ กล่าวทิ้งท้าย

ธนาคารแห่งประเทศไทย

28 ตุลาคม 2563

หากท่านใดสนใจศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมเชิงลึก สามารถดาวน์โหลดบทความ เรื่อง การกำหนดดอกเบี้ยผิมนัดชำระหนี้ และลำดับการตัดชำระหนี้อย่างไรให้เป็นธรรม ได้ที่ <https://www.1213.or.th/th/Pages/defaultinterest.aspx>

ธนาคารแห่งประเทศไทย
BANK OF THAILAND

ลูกหนี้ต้องรู้!

การคิดดอกเบี้ยผิดนัดแบบใหม่ที่เป็นธรรม

เจ้าหนี้เป็นใคร?

เริ่มบังคับใช้เมื่อไร?

ครอบคลุม
สัญญาอะไรบ้าง?

อัตราดอกเบี้ยปกติ

อัตราดอกเบี้ยผิดนัด

ฐานการคำนวณ
ดอกเบี้ยผิดนัด

1-2-3

ลำดับการตัดชำระหนี้

ประกาศ รพท. สกส2. 9/2563

ผู้ให้บริการภายใต้
การกำกับดูแลของแบงก์ชาติ

1 เม.ย. 64
อัตราและฐานการคำนวณดอกเบี้ยผิดนัด

1 ก.ค. 64
ลำดับตัดชำระหนี้

สัญญาทางการเงิน

“สัญญากู้เงินที่มีเจ้าหนี้เป็นผู้ให้บริการ
ทางการเงินภายใต้การกำกับดูแลของแบงก์ชาติ
ตามประกาศฉบับนี้”

ตามที่กำหนดในสัญญา

$$= \text{อัตราดอกเบี้ย "สูงสุด" ที่เรียกเก็บจริง} + \text{ไม่เกิน 3\% ต่อปี}$$

อัตราสูงสุดไม่เกินเพดานตามกฎหมายกำหนด
เช่น บัตรเครดิต 16% จำนำทะเบียนรถ 24% เป็นต้น

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติม
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๖๔)

อื่น ๆ ที่ไม่ได้อยู่ภายใต้
การกำกับดูแลของแบงก์ชาติ

11 เม.ย. 64
(ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา)

สัญญาที่กำหนดให้ลูกหนี้มีหน้าที่ ผ่อนชำระเป็นงวด เช่น

สัญญาเช่า สัญญาสร้างบ้าน
สัญญาซื้อขายค่าเสียหาย ฯลฯ

ตามที่กำหนดในสัญญา

ถ้าไม่ได้กำหนด = 3% ต่อปี*

*แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗

ตามที่กำหนดในสัญญา

ถ้าไม่ได้กำหนดหรือ
กรณีหนี้ละเมิด = 5% ต่อปี**

**อัตราตามมาตรา ๗ 3% + อัตราเพิ่ม 2%

คิดจากเงินต้นของค้างงวดที่ค้างชำระเท่านั้น

ตัดชำระแบบแนวนอนเท่านั้น

หน่วย : บาท	ค่าธรรมเนียม	ดอกเบี้ย	เงินต้น
งวดที่ 1	~~300~~	~~4,000~~	~~6,000~~
งวดที่ 2	300	4,000	6,000
งวดที่ 3	300	4,000	6,000

เลือกตัดชำระแบบแนวตั้งได้

หน่วย : บาท	ค่าธรรมเนียม	ดอกเบี้ย	เงินต้น
งวดที่ 1	~~300~~	~~4,000~~	6,000
งวดที่ 2	~~300~~	~~4,000~~	6,000
งวดที่ 3	~~300~~	4,000	6,000